

BUDA-PESTA

24 Martiu.

5 Aprile.

Va esi Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 12.

Anulu X.

1874.

Pretulu' pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Gradinariulu si florile.

La a lunei radia lina

Stau in cugeto-adancatu,
Si radiematu de o tulpina
Anim'a mi s'a 'ntristatu;
Cà-ci vediu totulu vestejitu —
Si cà pèrulu mi-a albitu.

Erá timpulu, candu odata
Diminéti'a in dîori
In gradin'a mea smaltata
Ingrigiám de nisco flori;
Dar acei timpi au peritu,
Si, ah, pèrulu mi-a albitu.

Eram june, si 'ntristarea
Nu scieam ce-i pe pamentu;
M'ocupamu cu cultivarea
Floriloru saltandu 'n ventu;
Dar acum sum parasitu
De junotie, si-am albitu.

Candu intram eu in gradina,
Florile me salutau;
Si-a loru frumsetie deplina
Tóta diu'a me 'ncantau;

Eu si asta-di le-am zaritu,
Dar — vaiu, pèrulu mi-a albitu.

Observu inse cu mirare
L'ale mele scumpe flori,
Vediu la ele o schimbare
Ne 'ntielésa, in colori.
Nu sciu ce e de gânditu,
Dar alu meu pèru a albitu.

Spuneti, scumpe floricele,
Ce ventu rece v'au suprinsu?
Ori vr'unu verme cu piezi rele
Suculu vostru l'a atinsu,
Si colórea v'a palitu!
Dar-si-alu meu pèru a albitu.

Ve privescu, ve spunu, cu jale,
Cà din dî in dî paliti;
Aste sunt legi naturale
Cà o sè ve vestejiti.
Omulu! Flórea!... s'a finitu!
Vaiu! si-alu meu peru a albitu!

Floricele 'ncantatórie
Ce odat' v'am cultivatu!
Totu ce nasce, apoi móre,
Cà-ci asié e destinatu.

Si voi, ah! v'ati oflitu,
Dar si p̄rulu mi-a albitu!

1874.

Z. Antinescu.

O sarutare din oglinda.

— Novăleta originala. —

I.

Scen'a pe care se desfasura istori'a noastră este in Viena, dara ea s'ar fi potutu intemplá totu asié de bine si in Venetia, Paris séu in Bucuresci. In totu casulu moral'a ei ar fi remasu aceea-si in totu loculu. Sè admitemu deci, cà ea s'a intemplatu in Viena, de óre-ce loculu put̄nu impórta cetitorului amabilu, — care va avé placere si pacientia de a ne urmá.

Carnevalulu din 1871 ajunsesse in culme. Pe sér'a de 10 fauru ambasadorulu curtii de R. avea sè dea unu balu stralucitu, la care erá invitatu intregu corpulu diplomaticu acreditatu pe langa curtea imperiala, ministri, somitátile sciintiei, reprezentantii milionari ai aristocratiei finantiarie, artistii renumiti, poetii, si celebritatile publicistice.

Óspetii invitati la balulu acel'a primira invitatiunea cu o deosebita placere, audíndu cà imperatulu si imperatés'a inea voru onorá cu aparinti'a loru acelu balu diplomaticu alu ambasadorulu curtii de X.

Intre óspetii chiamati se aflá si generalulu in demisiune comitele C. impreuna cu socí'a sa, care erá un'a din cele mai renumite frumsetie ale capitalei. Cunoscutii comitesei erau fórte incantati de frumseti'a ei si admirau pana la deliriu vócea ei farmecatória si spiritulu ei genial.

Comtes'a Olimpia erá nascuta si crescuta in Italia, si in urm'a casatorfei sale cu comitele C. se aclimatisase in Austria, unde din-sulu avea posesiuni fórte estinse.

Lumea, acestu demonu nici odata multiu-mitu si eternu ingratu, nu putea iertá comitesei peccatulu ce-lu comisese casatorindu-se cu generalulu, care erá cu 20 ani mai mare decâtu dins'a, éra comitelui i imputá, cà este afara din cale jalusu de socí'a sa si cà o tiraniséza prin persecutiunile si presupunerile sale nefundate.

Nu potemu sef déca lumea avea dreptate?

Totu ce potemu díce cu sigurantia este,

cà pe comitele, de si nu voiá sè o concéda, totu-si in interiorulu seu lu-neliniscea triumfurile frumósei si spiritualei sale socie.

II.

Este la 10 óre sér'a.

Comtes'a Olimpia imbracata intr'o toaleta de balu, ce probá talentulu artisticu si de bunu gustu alu comitesei, mai aruncá inea o privire esaminatoria pe cristalulu oglindei venetiane, ce i reoglindá intrég'a ei figura frumósa ca o regina a poesiei.

Regretámu cà nu posedemu secretulu de a poté ficsá pe acésta fóia, acea privire si acelu zimbetu atátu de elocinte alu comitesei ce se oglindá.

— Ah! câtu esti de rapitória si frumósa! Déca nu m'asiu teme de acelu inspaimantatoriu Cerberus, ce te padiesce, asiu fi in stare sè me inamorezu cu o iutiéla electro-magnetica in acesti ochi de Sirena.

— Ah, cum m'ai spariatu. Cu ce dreptu cutezi dta, domnule marcuisu, a te introduce in budoariulu meu, fara de a fi anunciatu si a me spariá si a-ti bate jocu de mine?

— O mía de scuse, frumós'a mea amica. Deja antisiambrezu de o jumetate de óra, fara ca sè mi se presinte vre-unu spiritulu servitoriu, prin care sè me fi potutu anuciá. In fine, pierdiendu-mi rabdarea, m'am anunciatu directu intrandu prin acea portiera. In câtu pentru spaima, apoi te rogu sè me scuzi; éra câtu pentru batjocur'a ce díci, cà ti-o-am facutu, te asiguru, — cà nici odata nu am fostu mai sinceru.

Aceste pronunciate, marcuisulu prinse man'a drépta a comitesei si o sarutá pe incheiatu-
ra intre manusia si bratiu.

Marcuisulu H. fusese cameradu de arme alu generalulu C.

Ambii servisera in acel'a-si regimentu ca oficiri, si acuma erau amici intimi, de si marcuisulu erá mai tineru, si prin urmare putea fi periculosu pentru liniscea animei sale.

Elu venise pentru ca sè insotiésca pe comtes'a Olimpia la balu, de óre-ce generalulu angagiatu fiindu in politic'a dilei, nu putea sè mérga la balu decâtu numai dupa mediulu noptii.

Marcuisulu H. nu erá insoratu, dara acést'a nu-lu impiedecá a respectá cu sanctitate inviolabilitatea onórei sociei amicului seu, pe care lu-iubiá ca pe unu frate mai mare, si comtes'a Olimpia erá o femeia cu multu mai nobi-

la, mai ambițioasă și mai jaluză de onoarea și demnitatea ei de soție, decât să-și fi uitat vre-odata detoriile sale de femeia maritata.

Dins'ă eră multumită cu sôrtea ei, nu avea deci nici un motiv de a fi ingrata și nesincera fată cu barbatul ei. Firesce, că jaluză se credea de care lu-sciea că patimesce — și care femeia nu scie de că barbatul ei este jaluz sau nu? — o contrariă. Ea ar fi dorit să-l vedea curat de acea pasiune consumatorie.

Tocmai în zilele din urmă avuse o scenă familiară din cauză a acesteia cu generalul. Pentru ca să-și usioreze anim'ă, dins'ă comunică această marcuisului, care eră inițiat în toate secretele familiare. Marcuisul, ca și inspirat se decise a cură pe generalul cu orice preț. Puse deci cu ajutorul comtesei o mică conspirație în scenă, pe care avea să o execute încă în noaptea aceea.

Acăsta conspirație inocentă eră înse pe aci să aiba un rezultat funest, cu totul contrariu aceluia pentru care fusese ursită.

Generalul adevărat avea o soră, care fiindu-i că fusese urită impletise coștite albe.

Motive destule pentru dins'ă de a învidia pe cumnat'ă ei, pe care o vedea și o sciea ferită, și a se încercă cu toate mijloacele a submina armonia și pacea familiară a fratelui ei, care avea inexplicabilă slăbiciune de a da o importanță nemerită celor ce i spunea reuțat'ă lui soră.

Ea atinse prin apucăturile și intrigele cele mai rafinate, de cari este numai capabilă o femeie lipsită de conștiință, jaluză a fratelui ei.

În ziua istoriei noastre generalul C. merge a vedea din nefericire pe soră sa, care nici de astă- dată nu lasă ocaziunea nefolosită de a-și implini infam'ă ei plăcere. Ea, sub pretextul de a fi îngrijată de onoarea numelui și alu familiei sale, atrase atențiunea generalului jaluză a supra intimității în care se afla amicului său cu soția sa, și i dăde să priceapă ca și când dinsa ar avea probe, că sub acea intimitate se ascunde o culpabilă nealitate a cumnatei sale.

Generalul se revoltă la ide'ă a acesteia și declară sorei sale, că nu va mai veni la ea în vedere nici odată, o parasi. Dară cu toate aceste polipulu jaluză, care primise de la sora sa nutrimentu prosperu și înveninat, și îngropă totu mai adâncu ghiarele sale în anim'ă generalului. Ide'ă, că amiculu său probatu

marcuisulu H. ar fi în stare să-l mortifice într'unu modu infam prin seducerea soției sale, de și nu se putea fiesă în mintea sa, dară totu-și lu-neliniscea.

III.

Prin venirea imperatorului și a imperatoarei balulu ambasadorulu curții de X. ajunsese pe la 12 ore în culme. Majestatele Loru după ce primira omagele cuvenite de la oșpeti, după o oră, parasira balulu.

Acuma se dăde signalulu orchestrei și joculu se începă prin electrisatoriulu valsu „An der blauen Donau“ de Strauss.

Este de prisos a mai spune, că eroin'ă istoriei noastre, comtes'ă Olimpia eră încungiu-rată de o cetă de admiratori, cari ardeau de dorință a potă joca o tura cu silfid'ă jocatoria italiană.

Pe când comtes'ă Olimpia sboră pe tactulu valsulu strausianu sosi și generalulu C.

Fisionomia lui eră serioasă și gânditoare, fată-i eră cu câte-va nuanțe mai palidă ca de astă- dată. Ar fi credutu cine-va, că i s'ă întemplat ce-va neplăcutu. La întrebările făcute de soția sa răspunde cu o voce nesigură și înflorată: că nu-i este nimică, să și petreacă numai neturburată și fără de nici o îngrijire pentru dînsulu.

Tocmai se anunțase contradicțiulu, și comtes'ă — care eră angajată cu marcuisulu H. — lu-parasi.

Generalulu se retrase în camerele unde barbati nejoatori și-petreceau timpul conversandu, politisandu, și jocandu în carti.

Generalulu se angajă la o parție de tarocu avendu de partisanu între alții și pe unu consiliaru de curte cu multu umor și de o ironia plină de sarcasme ingenioase. Acest'ă și vinulu înseninara mai tardiu încât va pe jaluzulu generalu.

În decursulu unei pauze de jocu dînsulu se preamblă fără de nici o tenta prin sal'ă balulu, și ajunsese fără ca să scie cum, la usă a unui salonu mai micu unde se retrageau jocatorii și jocatoriele, pentru de a se recori.

În momentulu, cându generalulu voia să se între, vediu pe amiculu său marcuisulu H. sarutandu imaginea soției sale, care stă în picioare înaintea unei oglinde mari.

Din întemplant în salonulu acelu nu mai eră nimenea afara de marcuisulu H. și comtes'ă Olimpia.

La acestu spectacolu generalulu remase câte-va momente ca si candu ar fi fostu lovit de apoplecsia. Dara se reculese indata, fiindu că marcuisulu dupa ce se intorsese de la oglinda veni spre dinsulu si i dîse zimbindu:

— Bine că ai venitu aicea, pentru ca sè dai sentinti'a ta intr'o cauza, ce me privesce fôrte de aprópe. Eu m'am remasîtu cu comets'a Olimpia, că o voiu sarutá, fara ca sè-i atingu fati'a. E bine, precum vediusi, eu o sarutai din oglinda, si prin urmare am castigatu remasiagulu, nu este asié?

— Fara indoiéla! fara indoiéla, — respunse generalulu. Ce copfi mari sunteti voi! — si dupa aceste cuvinte esî éra-si in sal'a de balu.

A dóu'a dî marcuisulu H. primi urmatoriulu biletu:

„Domnule marcuisu!

„De asta-di incolo amicitia' nóra nu mai esiste. De si acésta me dóre pana in sufletu, dara in urm'a celoru petrecute asta nópte, amicitia' dtale continuata ar fi pentru mine o insulta infamatória.

„Viena, 11 fauru 1871.

Generalu comite de C.“

De si marcuisulu érá pregatitu si se asceptá la unu pasu nesocotitu din partea generalulu, totu-si i respunse prin unu altu biletu care suná:

„Domnule generalu!

„La ofens'a ce mi-o faci in biletulu dtale nu-ti potiu respunde prin altu ce-va, decátu, că asceptu martorii dtale pentru de a ne esplicá si a ne luá satisfactiunea, ce o reclama de la noi demnitatea si onórea nóra personala.

„Viena, 11 fauru 1871.

„Alu dtale

Marcuisu de H.“

Urmarea si sfirsítulu acestei provocári fu: că generalulu dupa ce se convinse, că acea „sarutare din oglinda“ a fostu o stratagema pusa in scena de catra amicul si soci'a sa pentru a-lu curá de jalusia se impacà cu amicul seu in modulu celu mai perfectu, si cerù seusele sale de la soci'a sa ofensata, care luertà dandu-i o sarutare cu ochii scaldati in lacrime de bucuria.

Éra moral'a ce resulta din acésta istoria, ce are meritulu a nu fi de totu inventata este:

sè nu saruti pe soci'a amicului teu nici din oglinda si nici din gluma, déca nu voiesci, ca elu sè-ti denuncie amicitia' si increderea sa, chiar si candu acea gluma ar fi intreprinsa dintr'unu motivu nobilu, pentru că precum dîce Schiller:

Jalusia este o pasiune,
Ce cauta cu pasiune suferintiele!

I. G. Baritiu.

Visurile mele.

Siepte díle de candu eu,
Scumpa, nu te-am mai zaritu;
Siepte nopti amorulu meu
Totu prin visuri te-a privitu:

Luni de séra cugetai
L'alu teu zimbetu angerescu;
Si-atunci nóptea me visai
Cà nu insedar iubescu.

Marti candu lun'a s'a ivitu,
In crepatulu dioriloru:
Si pe tine te-a primitu
Sè fii dómn'a steleloru.

Lucéferu de Mercurca,
Ce facusi cu dorulu meu?
Ce facusi cu mandr'a mea?
Pentru bunulu Dumnedieu!

Cugetam, că to-am perdutu,
Dar la mediulu noptii Joi
Ér pe bratie-mi te-am tienutu,
Fiindu numai amendoi.

Vineri nóptea me plimbam
Prin dumbrav'a muntiloru,
Si pe tine te diariam
Ca pe flórea campiloru.

Ér in nóptea Sambetei
Cu dulcétia ni-amu juratu,
Redicandu degete trei,
Unu amoru neclatinatu.

Si Duminéc'a in diori
Stám naintea-altariului,
Cu cununile de flori
Pe de-a supra capului...

G. C. Sfarlea.

Despre variola (versatu.)

Inca nu suntemu scapati de flagelulu *anginei difterice*, si unu altu flagelu *Variol'a* a inceputu a decima junimea, ba chiar si ómeni maturi. Déca amu avé unu remediu preservativu in contra anginei precum lu-avemu contra variolei, de siguru cà omenirea n'ar fi suferitu din caus'a ei o perdere asié de mare. Cu tóte aceste vedemu cu destula parere de reu, cà poporulu Romanu inca nu cunósce valórea citatului remediu contra versatului. Noi intielegemu intru acésta binefacatóri'a *vaccinatie* si *revaccinatie*. Acestu metodu fu exercitatu cu câte-va secole mai nainte in orientu si sunt 150 ani de candu s'a introdusu si in Europa de o dama numita Lady Montague, consórtea ambasadorului anglesu din Constantinopole. Cu multe dificultàti a avutu a se luptá pana a reusitu a induplecá pe vre-o câte-va familie culte a se altuf (hultuf) cu materia de ómeni bolnavi de variola, spre a se scapá de ból'a variolei, care atunci se finia prin mórte. Unele familie cunoscute, curtea Englesa, ba chiar si câti-va din medici recunoscêndu de buna ide'a mentionatei Lady i-a si datu totu cursulu posibilu.

Cea mai mare parte a publicului inse, englesi, francesi si germani, pana si Academiele s'au pronunsiatu in contra metódei de altuire exerciata in orientu.

Epidemi'a variola a urmatu a secerá câte-va districte intregi fara crutiare. Mfi de ómeni au perdutu vederile, altii au remasu disfigurati la facia.

Spre marea fericire a omenirei, unu medicu din London, numitu Jenner, in anulu 1791, s'a pronunsiatu categoricu pentru metód'a de altuire.

Numitulu medicu a observatu, cà femeile cari mulgeau vaci atinse de variola, au capetat pustule de variola pe manele loru si astu-felu au remasu aperate de versatu. Déca pustul'a de variola a derivatu mai antâiu de la vaci séu de la ómeni, pana in presentu inca nu se scie positivu. In timpurile recente s'a observatu variol'a si la cai, si ómenii cari au fostu in contactu cu acei cai, au capetat asemenea pustule si prin acésta au remasu scutiti de variola.

Basati pe descoperirea doctorului Jenner, medicii au inceputu cu energía a altuf pe copfi si ómeni mari cu materia de vaci bolnave de variola, si prin acésta acei ómeni au remasu aperati pentru unu timpu óre-care. Acé-

sta descoperire a atrasu atentiunea lumei civilizate, incependu a se altuf si cu materia luata de la ómeni bolnavi de variola. Materi'a acésta de pe urma o numimu sciintificu *Lympho humanisata* si cea de vaci *Vaccina*. Epidemiile de variola incependu a se mai rarí, ból'a devenindu mai blanda, mortalitatea mai rara, asemenea mai rarindu-se si distrugerea ochiloru si a feciei, o mare parte de ómeni au inceputu a se indoí de efectulu altuirei, vedindu cà dupa tóta energía aplicata epidemi'a de variola inca n'a disparutu de totu. Partisanii altuirei inse, au respunsu acelora: cà poterea preservativa contra variolei nu póte durá pentru tóta viéti'a; cà-ci, déca dupa legea fisiologica sangele se preface cu trecerea timpului, apoi si vaccin'a cu timpul se preface si poterea ei slabesce. De aceea, dupa trecerea unui timpu de 8 pana la 10 ani, se recomanda *revaccinarea*.

De si practic'a a aprobatu metód'a revaccinarii de cea mai buna, totu-si popórele au negles'o. In adeveru, se intempla câte odata cà ómeni revaccinati sè se bolnavésca de variola, inse acestia nici odata nu sunt espusi furiei si pericolului bólei.

Numai la armatele prusiene si engleze*) s'a electuat cu succesu si energía revaccinarea, pe candu la acele francesi acésta binefacatória mesura s'a neglesu. Dar acésta negligentia a contribuitu multu la epidemi'a de variola ce a bantuitu atâtu armat'a câtu si poporatiunea civila francesi. Sè demonstramu acum si prin numeri, câtu de folositoria este vaccinati'a. In nici o tíera nu se efectuéza cu mai multa energía vaccinarea intre copfi, ca in Prussia. La cea de pe urma epidemi'a de variola s'a constatatu, cà dintre 10,000 copfi vaccinati fórte putini s'a bolnavitu si nici unulu n'a moritu; asemenea s'au bolnavitu pré putini dintre ómenii revaccinati, si din cari éra-si nici unulu n'a moritu. Din contra, la bolnavii cari n'au fostu nici vaccinati nici revaccinati decursulu bólei a fostu furiosu, si cea mai mare parte dintr'insii au moritu. S'a observatu asemenea, cà dintre vaccinati s'au

*) Urmatoriulu faptu ni dovedesce pana la evidentia bunulu succesu alu revaccinarii. Unu regimentu de soldati englesi fura revaccinati mai nainte de pornirea loru la India, unde bantuiá epidemi'a variolei. Indienii care n'au fostu revaccinati si multi chiar ne vaccinati au fostu decimati, din englesi inse de si au fostu in contactu cu Indienii, nu s'a bolnavitu nici unulu si n'a moritu nici unulu.

bolnavitu abié unulu la o mia si n'a moritu nici acel'a; candu dintre nevaccinati si nerevaccinati s'au bolnavitu 150 la mie, din care 100 au moritu. Mai eclatanta inca au fostu diferenti'a numerica a bolnaviloru si a mortiloru in armatele germane si franceze, in timpul resbelului de pe urma. Dintre o mie soldati francesi ne revaccinati, s'au bolnavitu 150 si au moritu 60 pe candu dintre o mie soldati germani revaccinati nu s'au bolnavitu de câtu siese, si fôrte raru a moritu unulu.

In ceea ce privesce mesurile ce trebuescu luate in timpul de bóla, este recunoscutu de toti medicii moderni, cà temperatur'a de casa sè fie recorósa si aerisarea sè se faca fôrte desu.

Metod'a mediciloru si a popóreloru mai de nainte, de a nu schimbá aerulu din casa, a costatu viéti'a a multora, care fiindu la aeru curatu si recorosu, n'ar fi moritu. Afara de acésta, acestu aeru mephiticu este unu mijlocu de a infectá si pe alti ómeni.

A fi cine-va in contactu cu ómeni atinsi de ból'a variola dar cu paza ca sè nu fia unde va julitu la pele, este mai putinu periculosu de câtu a inspirá aerulu respiratu de ómeni bolnavi; fiindu cà aerulu inspiratu se comunica sangelui, prin circulatiune, care se otravesce. Se recomanda ca chiar iérn'a sè se redice o feréstra spre a poté retiné in continuu unu aeru curatu, si chiar candu bolnavulu ar simtî recéla, mai bine sè-lu invelésca câtu trebue, dar ferést'a sè remana deschisa.

Cas'a unde au fostu bolnavi de variola sè se varuiésca, sè se spele si sè se ventileze; saltelele, ogialuri si lengeriele, sè se férba in apa clocotita si sè se spele cu lesta.

Demonstrandu utilitatea vaccinatiei, ni remane inca a spune cà si publiculu este detoriu a da concursulu seu mediciloru in afacerea vaccinatiei, celu pucinu prin invoirea de a se luá materi'a trebuitória care operatiune nu este nici dorerósa nici periculósa pentru copii spre altuirea altoru copii. Asemene familiile culte sunt datóre sè dee exemple de vaccinare si revaccinare, care fara indoiéla voru fi imitate de poporu, si astu-felu vaccinandu-se câtu se póte mai multi, vomu fi in stare a combate flagelulu variolei.

Éta opiniunea comisiuniloru de medicii cei mai celebri in Germania (publicata in „Berliner Ztg“ din 12 juniu 1872):

1) Mortalitatea a scadiutu de candu s'a introdusu *altuirea*.

2) Prin altuire remanemu pentru unu timpu óre-care aperati in contra versatului.

3) Prin revaccinare, redicamu organismului nostru dispositiunea de a se bolnavi de variola.

4) Nu avem probe valabile prin care sè se constate cà altuirea ar aduce daune sanetátii.

5) De acea interesulu comunu reclama ca sè urmâmu cu vaccinatia si revaccinatia cu multa energi'a.

In fine, decisiunile sus-citate sunt aprobate si de congresulu internationalu alu mediciloru, tinutu la Viena in anulu trecut cu ocasiunea espositiunii universale, ba inca s'a recomandat autoritátiloru sè aplice si forti'a, spre efectuarea vaccinatiei.

Dr. Almogen.

Sistemu nou de incaldirea vagóneloru.

Nu odata persónele ce caletorescu pedrumurile de feru s'au plansu de modulu neindestulitoriu, ca sè nu dîcemu nulu, alu incaldîrii vagóneloru de clas'a antâia. Tuburile ce se intrebuintiéza, cari si aceste se dau cu mare greutate, se recescu iute, mai cu séma pe nopțile geróse; si chiar déca capeti grati'a de a ti-se preschimbá, totu-si trebue sè fii sclavulu incalditorii.

Câtu despre clasele a dóu'a, si a trei'a, nici mai e vorba, ele sunt lipsite si de atât'a, fiindu supuse persónele ce caletorescu in ele a suferi tortur'a frigului celui mai aspru. Este adevveratu, cà corpulu omului este in felulu seu unu micu caloriferu; organele respirátorie a unui omu scotu, la fia-care espiratiune, (cam 15 pe minuta), aprópe 500 cent. cubici de gazu caldu saturatu de aburi; acestu gazu este de o temperatura cam de 38 grade, ori care ar fi temperatur'a esterióra. Asié dar, puindu-se aceste calorifere animate unulu langa altulu, este evidentu, cà cu voie fara voie, temperatur'a va cresce, dar nici odata atât'a spre a face facia recirii ce se produce prin intrarea aerului din afara; si acésta intrare este folositória, pentru cà gazulu espiratu este acidu carbonicu periculosu pentru respiratiune, si, déca aerulu curatu nu s'ar strecurá printre crepaturele usieloru, caletorii aru fi in riscu de a se asfixiá. Asié dar in aceste clase, pe unu frigu riguros, trebue sè alegi ori a inghiaciá, ori a fi asfixiatu.

Póte cine-va resiste la frigu fôrte bine timpu de câte-va ôre, chiar stându nemiscatu; dar descrescerea temperaturi, cu deosebire la femei, produce in cele din urma turburări grave, si candu ne imaginămu, că sunt doice, copfi mici, persóne slabe, cari sunt silite a stă in drumulu de feru 15 si 20 de ôre pe geruri esesive, incaldîrea vagóneloru nu mai póte fi considerata numai ca o cestiune de igiena de antăia necesitate. Caletorfele lungi pe timpu de iérna in trasure reci producu congestiuni, reciri, si aceste perturbatiuni a organismului sunt adesea urmate de mórte.

In strainetate, in Russia, in Germania mai cu séma, se facu preocupatiuni de căti-va ani spre a se gasi unu sistemu de incaldîre economicu, care sè se póta aplicá la tóte trasurile. Mai pretotindenea vagónele de ori ce clasa sunt incaldîte. S'a facutu incercare cu aburu, cu aeru caldu, cu calorifere portative, etc.; aceste incercări se continua fara incetare, si esperienti'a nu s'a pronunciatu inca destulu de claru ca sè-si póta da inginerii o opiniune decisiva: tóte sistemele aplicate au unu mare defectu pentru companii: costa pré scumpu, ceea ce este unu inconvenientu fôrte mare in materia de esplotatiune.

Nu va fi dar fara interesu de a atrage atentiunea a supra unui nou aparatu intrebuintiatu cu succesu in Francia de compania Charenteloru in iérna din 1872—73. Póte că acésta incercare sè fia si o solutiune a problemei. Anulu acest'a 3 trenuri incaldîte dupa acestu sistemu facu serviciulu intre Rochefort si Angoulême, si percurgu la olalta 726 chilometri pe di. Éta principiulu acestei inovatiuni combinata de dnii Love si Plainemaison.

Inconvenientele tuburilor actuale se potu resumá in modulu urmatoriu: se recescu iute, nu incaldiescu de ajunsu, costa multu facerea apei calde, se strica de graba tuburile si aparatele de incaldîtu ap'a, si prin urmare ceru reparatiuni costisitóre; s'a observatu că acestu reu provine din stramutarea continua a tuburilor, deci domnii Love si Plainemaison au adoptatu urmatóri'a dispositiune, care pare a inalturá dificultatea.

S'a maritu fôrte multu volumulu tuburilor spre a poté conservá caldur'a mai multu timpu: s'au asiediatu, in modu stabilu in pardosél'a trasureloru, mantienendu calda ap'a din ele prin mijloculu unui curentu de aburi ce trece printr'insele din candu in candu. Acest'a este principiulu, pe care cei doi ingineri l'au realizatu intr'unu modu fôrte simplu. Fia-

care tubu cu apa este traversatu de o tiéve incolatacita, care comunica printr'unu canalu cu tubulu de incaldîre a locomotivei; unu curentu de aburu, care circuléza prin canalu si tievile incolatacite, mantine ap'a din tuburi la o temperatura de aprópe de 100 grade.

Canalulu care pléca de la locomotiva este de feru, si este asiediatu in ossi'a trasureloru de la unu capetu la altulu a trenului, si trecëndu de la o trasura la cealalta prin mijloculu unei rotitii de cauciucu fôrte usióra de potrivitu. Fia-care trasura trage aburu din acestu canalu printr'unu ramu de canalu provediutu cu unu capacu graduatu; prin aceste ramuri se distribuie aburulu in tiévea incolatacita a fia-carui tubu cu apa. Aburulu dupa ce a traversatu tiévea, ese intr'unu tubu colectoru deschisu; fia-care tubu cu apa este provediutu cu unu tubu de descarcare in aeru spre a nu se produce in laintru nici o presiune.

Inainte de plecarea trenului se deschidu in totulu capacele toturoru trasureloru, se dá drumulu aburului, si, fiindu că trasurile cele mai apropiate de masina se incaldiescu mai antăiu, se inchidu unulu dupa altulu capacele pana candu tubulu colectoru de descarcare nu mai produce apa din condensatiune, ci aburu secu; atunci e siguru că tóte tuburile cu apa sunt aprópe la temperatur'a de 100 grade.

O trasura intréga este incaldita in 80 secunde, candu ap'a este cu totulu rece si temperatur'a esterióra zero: dupa 1 óra si jumetate se reincaldiescu fia-care trasura numai in 40 secunde.

Consumatiunea de combustibilu nu trece, pe cele mai mari geruri, peste 2 chilograme pe óra de fia-care trasura, ce-va mai insemnatu relativu la cheltuiél'a ce se face cu celelalte sisteme de incaldîtu. In fine cheltuiiele de instalare, dupa dlu Dufaure, siefulu biuroului de materialu alu companiei Charenteloru, sunt mai mici de cătu cele ce se facu cu celelalte sisteme.

Acestu nou modu de incaldîre intrunesce dar mari avantagie: simplicitate, lipsa de lucru si pericole de incendiu, usiurintia de regulatu temperatur'a dupa frigulu din afara, cheltuiiele mici de intretînere si reparatiune. Ar fi de doritu sè nu remana numai la calea ferata a Charenteloru. Recomandamu incercarea toturoru linieloru, cari cauta a introduce perfectiunile cele mai recente in esplotatiune.

SALONU.

Premiulu femeiloru romane.

De óra-ce concursulu anunziatu anu cu optu galbeni — din fondulu „Premiulu femeiloru romane“ — pentru o novela buna n'a avutu rezultatulu doritu, de asta-data deschidemu, concursu nou.

Se cere o novela originala din istori'a natiunala séu din viéti'a poporului romanu.

Terminulu tramiterii (la redactiunea acestei foi) e 1 maiu c. n. anulu curinte, — éra premiulu 10 galbeni.

Potu concurge toti literatii romani, de dincóce si dincolo de Carpati.

Premiulu se va judecá de catra o comisiune de 3 insi, — ér novel'a premiata se va publicá in „Familia.“

Diuariele romane sunt rogata a reproduce in colónele loru acestu anuziu.

Budapesta 1/13 januariu 1874.

Redactiunea „Familiei.“

Stelpari de finicu.

S'a latítu vestea, cá in orasiulu X. grasséza ciu-m'a intre dobitóce.

In urmarea acesteia s'a tramisu o comisiune in fati'a locului, care a constatatu, cá sgomotulu a fostu nefundatu, si cá acolo n'au moritu decátu numai câti-va barbati betrani — cari aveau neveste tinere. —

Domnulu Subpapucu díce, cá i-ar placé déca soci'a lui ar semená ministrului N. N., carele — ori ce i se díce in dieta — nici odata nu respunde.

Usurariulu X., carele a bancrotatu dílele trecute, se va face servitoriu la o scalda de vaporu, ca sé mai aiba ocaziune a — trage hain'a de pe cine-va.

Nóu'a piesa francesa: „Amiculu adevératu“ — s'a adevératu — n'are nici o basa reala in viéti'a sociala de acuma.

Unu trunchiu necioplítu se plange, cá sórtea lui e nedrépta. Elu ajunge in cuptoriu; ér unii colegi ai lui se facu domni cu positiune nalta.

Astronomii profetiescu o intunecime in sóre. Diuariulu „Buh'a Romana“ protestéza, cá cum póte sé se faca unde-va intunecime — fara scirea ei?!

Celu mai greu oficiu este cel'a alu esecutoriloru de dare, pentru cá ei si de acolo au sé scóta ce-va, unde nu este nimica.

Figaro.

Predica de postu.

— Culegere din „Noptile lui Jung.“ —

Nenorocirile sunt amicele nóstre cele mai bune.

*

Midiloculu de a simfi mai pucinu chinurile, este: a le suferi in tacere si a se serví de dinsele.

*

Ce mandria faciarnica pentru unu omu, a-si pune tóta speranti'a in diu'a de mane! Cine o póte avé sub a sa stapanire? A supra unei sperantie desierate zidimu fericirea nóstra . . . Cu acestu chipu inganfati de ilusiuni si sperantie pentru diu'a de mane, — — — noi perimu asta-di! . . .

*

Numai virtutea infrumsetiéza viéti'a omului, si lu-face sé pasiesca maretiu si veselu spre mórte, de care nu se teme, ci mai vértosu o doresce, ca pe unu midilocu de a intrá in limanulu statornicie, si adevératei fericiri! . . . Mórtea este grozava numai pentru cei ce faptuescu reulu.

*

Cu tóte cá viéti'a este fórte marginita, placerile inse sunt si mai marginite; abié seversímu calea viéti pe jumetate, si paharulu desfetáriloru s'a desiertatu pentru noi, si suntemu siliti sé ne multiamimu cu o ticalósa aducere a minte a díleloru senine, ce s'au intrupatu cu vecinici'a. O! tineretiele, intocmai ca parintii cei resipitori, cheltuescu fara mila tóte placerile, si daruiescu betranetieloru mahnirea dreptu mostenire!

*

Moritoriule! tu nu scíi ce pretiuesce unu minutu! . . . Mergi de intréba pe celu ce siede lungitu pe patulu mortii!

*

O anima egoista, care nu se turbura de relele aprópelui, este vrednica a fi purure prada amaretíunei; éra nobil'a simfi're, care vérsa lacrime, inaltia pe omu, si-lu face fiu adevératu alu Creatoriului.

Plangéndu pe ceialalti: ne mangaiámu pe noi insine, si impartesíndu-ni din nenorocirile loru simtímu mai pucinu asprimea chinuriloru nóstre.

*

Feresce-te de aceia, cari numescu desfrenarea — fericire!

*

Intristarea ne face destoinici a cunósce adevéruri, pe cari amagitóri'a stralucire a fericirii le acoperiá cu intunecosulu velu alu placeriloru, — precum nóptea, care stingéndu flacar'a dílei, areta mai lumínóse stelele ce se intuneca de sóre.

*

Omulu e respundietoriu pentru nenorocirile sale. — Aceia pe cari noi i numimu nenorociti, sunt fiintie alese spre a fi pregatite catra virtute . . . Omule! ffi dara mandru de lacrimele tale, cá-ci printr'insele

desfranarea dispare, — printr'insele vei dobandi virtutea.

*

Face-ti fereciti pe altii, de vreti sè fiti fericiti si binecumentati, traindu si dupa mörte!

*

Moritoriloru! cunosceți odata, că jertfându-ve örelo, ve jertfiti pe voi insi-ve!!

*

De ai vedé: tat'a, mam'a, fratele, soci'a iubita, si pe toti cei mai de apröpe tovarasi ai vietii tale, despartiti de tine pentru totu-de-una, éra tu remanendu singuru! si nenorocitu!!... ce n'ai da atunci sè poti rescumperá o dí... o óra... unu minutu macaru din timpulu ce a trecut.

*

Cea mai cumplita din tóte rateririle nóstre, este: cá noi nebagandu in séma vietii'a traita, socotimu cá acum incepemu a trái!

Toti ómenii si-promitu a fi intiepti o dí; omulu de asta-dí, se mandresce pentru intieptiunea de mane.

O! cátu de frumósa va fi vietii'a ce dóra nu o vomu mai trái!

Timpulu ce se afla sub stapanirea nóstra lu-inchinámu desertatiunii, cu hotarire inse de a darui intieptiunii pe celu viitoriu.

Pana candu suntemu tineri si in potere, ne odihnimu sumeti a supra minutului presinte, far' a ni pasá de cele venitorie...

La 30 de ani omulu abic începe a se gandi, cá portarea lui póte fi desfrenata; la 40 de ani banuie'l'a se face remuscare si planulu vietii se schimba; la 50 de ani se dogenesce pe sine pentru rateririle sale de cari se rusineza, si scopulu de a deveni intieptu, se face hotarire, pe care a innoiesce si mane... póte! dar poimane... a! poimane o mana de pamentu i acopere trupulu, si piétra de pe mormentu aréta, cá elu a fostu!...

Asic frate! omulu móre cu zadarnica hotarire de a fi intieptu mane, si sórele ni fura timpulu din anu in anu pana candu... ne pomenimu fara veste in sinulu mortii, fara de a fi lucratu o fapta macaru folositoria patriei si stralucitoria pentru familia!

Unu amicu.

C i o r o b o r u.

Sinucidere romantica. Domnulu si dómn'a B., impreuna cu fiic'a loru A., éra una din familiile cele mai oneste si asiedate din strada N. la Bucuresci. Dlu D. este negustoru.

In dílele trecute — povestesc „Telegr.“ din Bucur. — o grozava nenorocire veni sè intunece seninetatea traiului bietiloru parinti.

Nenorocirea de siguru cá nu-i aru fi ajunsu, déca tatalu ar fi fostu mai pucinu avaru, mum'a mai multu spirituala si fét'a nu atátu de multu romantica.

Inca din vér'a trecuta, tinerulu M. dupa o cunoscentia secreta cu domnisiór'a A., se presintase la dlu B., si i ceruse man'a fiicei acestuia. Cererea fu

respinsa de tatalu, si veti vedé pentru cari cuvinte.

Fét'a sustinea, — si avea si dins'a cuvintele ei, — cá nu ia pe altulu de cátu pe M.

Mum'a nu scieá nici ea ce trebuie sè dica.

— Me ducu la calugaria, déca nu me dati dupa dinsulu, — dícea fét'a cu hotarire.

De atunci liniscea proverbiala a acestui familie peri, cum pere norulu, ventulu, fumulu, profumulu, etc. etc.

— Vreu, — dícea dlu B., — nevestei lui, vreu s'o dau dupa unu omu siguru, nu dupa unu haihuiu. Pentru ce m'am chinuitu eu ca unu cane sè-i stringu dóue intr'unu teiu? Ca s'o dau dupa unu amploiatu cu 250 lei vechi léfa pe luna? Sè-i bata paratutiele la talpi in câte-va luni si sè me pomenescu cá-lu scóte si din slujba, si mi-cade cu ea cu totu in spinare sè-i hranescu totu eu? N'am pofta, soro. Lasa cá am eu dupa cine s'o dau. Lacu sè fia, — cá bróscé sunt destule.

Fét'a plangea; mum'a erá incurcata: nu scieá cui sè dea dreptate, si tatalu se plimbá cu manele la spate pufnindu si trasnindu.

Totu asic o dusera pana in dílele trecute, pana in nóptea Craciunului.

In nóptea acea, pe la 12 óre tatalu si mam'a se desceptara, audíndu tóca si clopotele pe la biserici. Desceptara si pe fét'a.

— Aide la biserica, — i díse muma-sa.

— Nu mergu; mi e reu, — respunse fét'a.

— Ce ai?

— Nimicu.

— Aide, — adaugá mum'a, unu Craciunu au crestinii pe anu, scóla-te!

— Las'o soro, nu o vedi cá e ursuza, — díse tatalu.

— Lasa-me, mamitio, m'am impartasitu adi diminetia. De ce sè mai mergu?

Plecara in fine singuri parintii. Mersera la biserica; se inchinara; luara anafura, si despre diua se intórsera a casa.

Aflara cas'a deschisa; patulu golu si hainele feti lipsindu din cuiu. O cautara, o chiamara: fét'a nicáiri.

Gasira pe mésa unu biletu cu urmatóri'a cuprindere:

„N'asiu fi invinovatitu pe parintii mei, — déca...

— Aoleu! — díse dlu C., — picandu-i biletulu din mana.

— Vai de mine si de mine! s'a omoritu fét'a, — adause dómn'a B.

Si incepura amendoi sè típe.

Toti vecinii se strinsera. Afandu de la dlu B., cum merge chesti'a, ei opinara cu totii cá fét'a, de desparare, trebuie sè se fi aruncatu in vr'unu putiu, séu cá a mancatu chibrituri si s'a dusu sè móra departe de cas'a parintéscá.

Toti se perdeau in conjecture.

In fine, tardíu ca totu-de-una, sosí si sub-comisarulu despartírii, si începù sè cerceteze. Fia-care i spunea câte ce-va.

— Ei! unde vreti s'o gasescu eu, déca díceti cá trebuie sè se fi aruncatu in putiu? — întrebá elu.

— Asiu, putiu! — díse o cocóna boțrana; si-a luatú fét'a lumea in capu, si...

— Uite, dle, scrisórea care ni-a lasat'o, — dîse dlu B. plangëndu.

Sub-comisarulu luà biletulu si citi.

„N'asiu fi invinovatitu pe parintii mei de mórtea mea, déca... asiu fi facutu chiar prosti'a de a me omori, cum pusese de gandu, de si ar fi fostu vinovati in acést'a. Nici ei dar sè nu me invinovatiésca fiindu cà am plecatu cu M.“

Toti asistentii incepura sè rida.

Dlu B. strigà:

— Domnule sub-comisaru, cauta-i, gasesce-i; mi-a scosu fét'a din minti; mi-a furatu-o; m'a nenocitu; m'a necinstitui!

— Dle B., — dîse agentulu, — fét'a dtale erà de 19 ani, si prin urmare legea nu considera mai multu pe dlu M. ca furu.

— Eu dicu, — adause dóm'n'a B. cà ar fi mai bine, frate, sè-i gasimu si sè le facemu poft'a copii-loru. N'avemu altu ce-va de facutu.

— Dómne feresce! — strigà dlu B. am sè-lu bagu in ocna! Aide, dle sub-comisaru, sè calcàm'u cas'a: acolo trebue sè fia.

Plecare indata a casa la tinerulu M.

E de prisosu sè mai povestimu ce se petrecu in urma; este de ajunsu sè spunemu, cà eri amu vediu la tipografi'a X. tiparindu-se urmatóriele invitatiuni:

„Domnulu si dóm'n'a B.

Ve invita cu onóre a asistá la celebrarea cuniloru ficei loru A., cu junele M., etc. etc.“

B o m b ó n e.

— Domnule, — dîse unu strengariu unui domnu, — mi-so pare, cà te cunosc de multu, te-am vediu unde-va, dar nu-mi aducu a minte unde?

— Credu, cà me cunosci, eu sum deja de 20 ani directorulu unei temnitie.

*

La unu banchetu unu diuaristu a pronunciatu urmatoriulu toastu:

— Traiésca femeile; dupa pressa ele respandeseu mai multe noutàti:

*

— Domnulo! — dîse unu ospetariu unui óspe alu seu, carele do siepte ori dupa olalta si-a cerutu cafea négra, — mi-so pare, cà pré multu ti-place caféu'a.

— Ai ghicitu, — respunse óspele, cà-ci la din contra n'asiu fi beutu asié multa apa pentru asié putina cafea?

*

— Asié vedu, cà dta vrei sè me faci prostu, — dîse unu barbatu catra altulu cu care conversá in-focatu.

— Insémna-ti, cà fia-care omu numai asié ce-va póte sè ajunga, ce inca nu este.

*

Doctorulu X., care dà consultatiuni gratis de diminétia, are unu servitoru de o nerodía proverbiala.

Eri biotulu servitoriu intrá in odai'a doctorulu.

— Dle, — dîse dinsulu, a venitu unu mutu, vré sè-ti vorbésca ce-va.

— Apoi atunci nu e mutu, mei gagautia, — dîse doctorulu.

— Ba o mutu, domnule, chiar elu mi a spus'o.

CE E NOU?

* * (*Viét'a sociala romana.*) In urmaroa notitiei nóstre din nrulu trecut, despre viét'a sociala romana in Clusiu, amu si primitu echouri triste de la Sibiu, Timisióra, Aradu si Oradea-mare, prin cari ni se impartiesce, cà nici pe acolo nu o mai bine decátu la Clusiu. Cu dorere inregistràm'u acesto, si apelàm'u la simtiulu natiunalu alu tinerimoi de ambe secse, unic'a nóstra sperantia in viét'iu. Desvoltati voi, juni confrati si plepande sórióre, o directiune mai natiunala in viét'a sociala. „O! vorbiti, scríti romanesce, pentru Dumnediu!“

* * (*Camer'a deputatiloru,*) din caus'a serbatoriloru, nu va tiené siodintie pana la 15 aprile.

* * (*Sigilulu regelui,*) compusulu la 1867 numai in pripa, numai in dílele din urma s'a statoritu definitivu. In acestu sigilu de a supra doi angori tienu scutul, in care se afla insemnulu tierii, ér in mijloculu acestui insemnulu familiaru alu regelui.

* * (*Din Borganu*) — districtulu Naseudului — ni se scrie, cà unu omu venindu cu sania cu lemne din padure l'a apucatu o vijelia de zapada, si abié i-a ramasu timpu de a desprinsu vitole de la sania, si a grabitu in satu, care nu erà departe, spre a-si capetá adapostu. Dupa ce a trecut vijeli'a, poste o jumetate de óra, s'a rentorsu dupa sania, inse nu o gasi. Erá astupata de ometu.

* * (*Jefuire.*) La Posmusiu langa Siculu-mare, in districtulu Naseudului, a fostu jefuitu unu selisteanu, venitu in acea comuna spre iernarea turmeloru de oi si staveloru de cai, incredintiata lui si altoru tovaresi ai sei de stapanulu loru numitu I. Hertia. Faptuitorii jefuirii au fostu trei individi unsi cu funingene pe obrazu. Ei au vinitu diu'a pe la a miédia-di. Inca nu sunt prinsu. — Suferindulu zace bolnavu.

* * (*Caletoria la polu.*) Diuariele englezo anuntia plecarea din Englitera a unei nóue espeditiuni polarie, intreprinsa cu cheltuiéla dlui Leigh Smith, caro a strabatutu deja marile polului.

* * (*Fratii Siam.*) Se scrie de la Greensboro, cu data de 30 jan., catra diuariulu „New-York Herald“, cà o comisiune medicala, compusa din principalii medici din Philadelphia, a trecut prin acestu orasiu, mergëndu la Mouut-Airy, loculu unde au moritu fratii Siam. Acésta comisiune voiesce sè faca autopsia acestoru cadavre, cari avendu viét'a, au atrasu mirarea lumii întregi, prin modulu constituirii loru fizice.

* * (*Congresu archeologicu.*) Cotimu in „Le Siécle“: In anulu acést'a, in luna lui jului, se va intruni la Kiew unu congresu si o opositiune archeologica, care va oferí unu mare interesu, din cauza cà Kiewulu este unulu din orasiile cele mai insomnate in privint'a monumentelor sale religiose. Espositiunea va confiné nu numai archeologia rusa, dar si p'acoea a

toturorü tieroloru slave cari voru voi a participá prin tramitare de obiecte. Acestu congressu, curatu sciintificu, va avé caracterulu faimosulu congressu etnograficu, care s'a tinutu in 1867 in Moscova.

* * (Mostenitorulu lui Napoleon III), in momentulu nascerii sale la 1856, a fostu asiguratü la tóte companiele de asigurare a supra vietii. Printr'o clausula speciala si printr'o prerogativa suverana, in tóte polițiile de asigurare, majorenitatea principelui s'a fisatu la 18 ani, pentru a-i asigurá la acésta epoca versamentulu unei sume insemnatu séu echivalinte cu capitalulu primitivu versatu in momentulu inscriptiunii, asié in câtu la 16 Martiu 1874, tóte aceste companii de asigurare trebue sé platésca sum'a angagiamintelorü lorü, care se va urcá in totalu la mai multe milliöne de franci.

* * (Unu selbaticu.) In padurea Saint-Gobain (Aisne) din Francia, s'a descoperitu unu betranu, care traia in stare selbatica de vre 15 ani. Imbracatu in pelc de óie, cu perulu si barb'a neingrigite, elu nu vorbise de la dis'a epoca cu nici o fíntia omenésca; elu se hraniá cu cartofi si cu legume, pe cari le rapia din campi. In timpulu iernei, se hraniá numai cu radecini si cu oi séu cu gaini, pe cari le ucidea in cutrierarile ce facea in giurulu fermelorü. Locuitorii tinutulu nu-lu diariserä nici odata. Acum inse s'a descoperitu la locuinti'a lui, intr'o scorbura in pamentu, adanca de 5 metre aprópe, si a carei deschidietura orá ascunsa in radecinele unui copaciu enormu.

* * (Cátu timpü póte trai omulu nemancatu.) O dómna din Bristol, lun'a trecuta a cecutatü cumplit'a hotarire ce luase de a se lasá a mori de fóme, din cauza de nentielegeri intre sotulu seu si ea. Acésta nenocita femeia, a moritu, dupa cum se asigura de ómeni competinti, numai dupa 33 zile de posta absolutu. Agoni'a sa a fostu inse ingrozitória.

Biserica si scola.

‡ (Dlu Nicolau Dima) din Brasiovu a facutu doctoratulu in legi la universitatea din Gratiu.

Societati si institute.

‡ (Societatea „Petru Maioru“) a tionutu siedint'a sa publica joi, la 2 l. c., innaintea unui publicu numerosu.

‡ (Tinerimea romana din Paris) a presintatu dnei Michelet, prin o deputatiune, o adresa de condolintia, care se incheia cu aceste cuvinte: „Michelet este acél'a care a datu spriginu desceptárii intelectuale a Romaniei; cuventulu seu fecundu a intaritu animele nóstre. Sufletulu lui Michelet va fi printie noi, — ori de câte ori ni vomu implini detoriiele catra patria.“

‡ (Reuninca invetiatorésca „Georgiu Lazaru“) din Ardealu, va tiené la 23 aprile adunare generala extraordinaria, la satulu Avrighu, locul de nascere alu marelui patronu alu Societáti. Totu cu acésta ocaziune se va serbá si parastasulu intru memori'a fericitulu Georgiu Lazaru.

Literatura.

* (Dlu Petru Bränu,) protopopu si profesoru in Satu-mare, face cunoscutu, cá opulu seu: „Margarietarie“ negresítu va esí de sub tipariu pana la Rosalie.

Prenumeratiunile sunt de a se tramite pana 'n 10 aprile.

* („Revist'a Contimporana“) pe lun'a Martiu curinte publica urmatóriele: „Concin'a“ proverbü intr'unu actu de V. Alesandri; „La Byron“ poesia de C. Cretiénu; „Despre armele moderne“ de Locot. Col. H. Arion; „Tristet'i'a“ poesia de G. Ventura; „Studii istorice despre Amazóné“ de A. Papadopolu Calimacu; „Cimpoierulu“ poesia de Ciru Economu; „Parculu nationalu din Statele-Unite“ de D. A. Laurianu; „Romantia realizata“ poesia de M. Zamfirescu.

* („Column'a lui Traianu“) in nr. 2 (anulu V) contine urmatóriele publicatiuni: „Petru Cercelu“, studiu biograficu de Gr. G. Tocilescu; „Starea circulatiunii monetare si consecintiele sale in Romani'a“, studiu politico-economicu de M. M. Draghicénu; „Conspectulu oditiuni II a Istoriei Critice a Romaniloru de B. P. Hasdeu“; „Du(^{ru}) Y + Ubicini“ alu doilea apendice la dlu Cernatescu, de Gr. G. Tocilescu; „Strychina, brucina si igasurina“, studiu mediculu de Dr. Z. Petrescu; „Vocabularu istriano-romanu“ din manuscriptele postume ale lui Ionu Maioroscü; „Bradulu si teiulu“ balada poporala din colectiunea dlui S. Fl. Marianu.

* („Bun'a menagera“) carte de bucate practica, de dn'a Ecaterina Steriad, se afla de vendiare la Bucuresci. Unu volumu in 8° mare, tipariu elegantu pe harthia velina cu ilustratiuni. Pretiulu unui esemplaru 6 lei noi.

T e a t r u.

⌘ (Trupa francesa din Bucuresci.) nu jóca in teatruulu celu mare, — precum scrisesemu in nrulu trecutü, — ci in sal'a Bosol. Acolo póte. Incátu pentru corumperea gustulu si a moralitáti prin repertoriulu frivolu alu acestei trupe, insemnámu cu placere, cá si „Romanulu“ dice, cá „piesele dsiórei Keller nu se potü pré multu aretá“ si cá „damele si domniórele nu potü adese ori asistá la cea mai mare parte din repertoriiele dsale“, si in sfirsítu o róga sé represinte piese de acele, cari nu redica gustulu publiculu, si nu strica.“

⌘ (Teatruulu natiunálu din Bucuresci.) Amu dísu, cá nici o natiune nu deschide portile teatruului seu de frunte la ori ce batjócura a artii, afara de fratii nostri de peste Carpati. Éta acuma cum scrie totu despre acestu teatru unu criticu in foisóri'a „Telegrafulu“ de la Bucuresci: „Teatruulu italiano-germano-franceso-natiunálu. O! da! Sacra incinta, in care s'a cantatu, fara distinctiune, imnulu resbelnicu alu lui Mihaiu Bravulu, farsele obscene ale repertoriulu Offenbah, cantionetele lascive ale Varietátiloru franceso, paschinadele lirismulu italianu, misteriele cultulu Cytherei si jort'fa lui Avraamu, servindu-se cu totii de acele-si scanduri, pe cari si-a espusu pe intre cere formele provocatrice candu Albina di Rhona, candu domnióri'a Keller, fara a ma' vorbí de toti scamotorii, prestidigitatorii, ventrilocii, magnetisorii si o multime de saltimbanci, in fruntea carora vine de dreptu mameluculu Ben-Gemid-Mohmed-Kadir-Asan!“

⌘ (Teatru plutitoriu.) Ministeriulu de interne dílele trecute a datu concessiune mechaniculu Ludovicu Bergheer, ca in regatulu Ungariei sé póta face excursiuni pe Dunare cu unu teatru plutitoriu.

☞ (*Teatrul celu mare din Bucuresti.*) Marti, la 12 martie 1874, in beneficiul dnei Ana Danescu, eleva a conservatorului de musica si declamatiune din Bucuresti, cu concursulu binevoitoru alu domniloru: Flechtenmacher, G. Bratianu, I. Tanasescu, S. Balanescu, Verzeanu, a elevulu si elevulu conservatorulu, se joacă pentru prima óra: „Judita si Oloferno“, opereta in 2 acte. Spectacolulu va incepe cu „Advocatu Dracului“, comedia intr'unu actu.

M u s i c a.

☉ (*Rudolfu Willmers.*) renumitu pianistu si compositoru, a sositu in Bucuresti atátu pentru a studia caracterulu musicel romane, cátu si spre a da cáte-va concerte.

Industria si comerciu.

|| (*Vaporcle accelerate.*) intre Budapesta si Viena, incepura comunicatiunea la 1 aprilie.

|| (*O noua lumina electrica.*) Ómieni de sciintia si industriasii lucréza pe capete ca se descopere mijlóce de iluminatiune eftine si intense. In momentul de facia o machina Gramme, perfectionata, este espusa in Vestminter-Bridgeroad. Printr'o dispositiune dibace curintele magneto-electricu ce produce este cu totulu neintreruptu; prin urmare masín'a nu desvoltéza nici schintei, nici caldura. Conducéndu-o in proportiune de 400 revolutiuni pe minutu, ce produce o putere luminósa egala cu 15,000 luminári, cu pretiulu de unu shilingu pe óra (1 leu si 25 bani.) Acésta masína se póte intrebuintá nu numai pentru luminatu, ci si pentru diferite fabricatiuni, precum este preparatiunea ocelulu si a alcalieloru caustice. Cu aceea-si masína s'a facutu si analis'a spectrala a diferite metale. Vargi necunoscute pana aci in spectru, au doveditu puterea acestei masini.

Tribunale.

| (*Advocati noi.*) Dni: Coriolanu Bradiceanu, Gerasimu Ratiu, Ioanu B. Lemeni, Ioanu Popu au facutu censura avocatiala la tabl'a regéscá din Budapesta, ér dlu Octavianu Sorescu la tabl'a din Têrgulu Muresulu.

E c o n o m i a.

= (*Fómetea in Maramuresiu.*) pe dí ce merge, devine mai cumplita. Din tóte partile acestui comitatu sosescu sciri triste. Poporulu in adeveru a ajunsu la sapa de lemn. Nu numai cá nu-si póte plati darea mare, dar inca nu-i ajunge nici pe pana de tóte dilele.

= (*Cum se schimba culórea planteloru.*) Dlu Hueghe, unu amatoru de flori, avea cáto-va primavere, pe cari le resadi intr'unu pamentu mai bunu; se intemplá, cá culórea florum care ér galbena se prefacu in purpurá intensa. Printr'o modificatiune de felulu acest'a, si amestecandu cu pamentulu óre-cari substantie particulare, póte ori-cine se schimbe culórea florum. Carbunele de lemn face culórea dalie-

loru, a zambieloru si-a petunieloru, mai inchisa; carbonatulu de feru rosiescu zambiele, si fosfatulu de soda face ca se varieze in diferite chipuri nuantiele a cáte-va plante. Pamentulu de bruiera face ce hortensi'a verde se devie rosa.

Suvenirea mortiloru.

† (*Zaharia Rocsinu.*) juristu in anul III la Oradea-mare, unu june talentatu, a repausatu la 28 fauru in comun'a Ciumeghiu.

☞ Prenumeratiune noua deschidemu la „Familia“ cu inceperu de la 1 aprilie c. n. Pretiulu pe apr.—dec. 7 fl. 50 cr., — pe apr.—sept. 5 fl., — pe apr.—jun. 2 fl. 60 cr. Rogámu pe amicii acestei foi a-i urcá numerulu abonantiloru.

☞ Abonamentulu acelora, cari in oct. an. tr. ni-au tramisu 5 fl., séu cari din inceputulu anulu presinto s'au abonatu cu 2 fl. 60 cr., — espira cu nrulu acest'a. Ne rogámu a nu intardiá cu renouirea abonaminteloru.

Post'a Redactiunii.

☞ Redactorulu acestei foie róga pe toti colaborarii si corespondintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per, Nagy Várad.

Buchetulu meu. Dorere! nu se póte publicá. Dar balad'a populara promisa o acceptámu, dimpreuna cu altele — catu de multe. Culege-ni si povesti din poporu!

Ploesci. Multiamita pentru nou'a suprinde. Fóira se tramite respectiviloru.

Cernaui. Dlu C. G. Ni pare reu, ca nu-ti potemu dá nici unu svatu. Déca acolo nu vei gasi vr'unu Mecenat, pe la noi in desiertu vei cautá. Nepasare este si aici numai, ca — pretotindene.

B.-Ciaba. Cele cerute se voru tramite in lun'a lui maiu. Mai de graba nu se póte.

Chichihaza. Déca vrei se ai si cólele aparute anu, ai se tramiti unu fl.

Clodod'a. Cu cuprinsulu anulu 1871, dorere! nu mai potemu servi. Déca ati fi reclamatu la timpulu seu, si nu dupa trecerea a doi ani, ve poteamu satisfac dorinti'a.

Goruia. Le veti primi in lun'a lui maiu.

Bocs'a rom. Anu dispusu de nou, acuma a patr'a óra. Credemu, ca nu fara rezultat.

Blasiu. Ghiciturele catu mai curendu. Dar nu existe acolo nici o victia sociala? Tinerimea desvolta ce-va activitate. Scrie-ni despre aceste!

Zelau. Nrulu reclamatu s'a tramisu.

Sioimusiu. Balad'a populara se va publicá; „Adionlu“ are unu interesu localu. Aceptámu respunsu la scrisórea nostra. Salutare!

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.